

gemeente
WOERDEN

Aan de gemeenteraad van Woerden

Gemeente Woerden 12.015594

Registratiedatum: 29/08/2012
Behandelend afdeling Raad
Afgehandeld door/op:

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 4108
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
Banknummer
28.50.09.672

Onderwerp:

Beantwoording artikel 40 vragen VVD, oneigenlijk gebruik bijstand Woerden

Uw Kenmerk:

Uw brief van:
geregistreerd onder nr.: n.v.t. of nummer

Datum: 23-08-12

Ons Kenmerk:

Doorkiesnummer/Behandeld door:
428557 / j. van Velzen

Verz. **28 AUG. 2012**

U- 14956

Geachte Gemeenteraad,

Hierbij de antwoorden op de door de VVD gestelde ex artikel 40 vragen. De beantwoording valt buiten de daarvoor gestelde termijn. In verband met de vakantieperiode is in overleg afgesproken de beantwoording voor 30 augustus 2012 te presenteren.

De vragen zijn niet één op één beantwoord. Gekozen is voor een verhalende toelichting. Daar waar het verhaal niet dekkend is volgt een toelichting per vraag.

Algemeen: Voorafgaande aan de beantwoording van de vragen een kleine afbakening;

Handhaving en fraude preventie is een breed begrip. Het staat voor een verzameling van maatregelen en activiteiten die bedoeld zijn om de rechtmatige verstrekking WWB te waarborgen en misbruik te voorkomen. De WWB is een vangnetregeling en activiteiten bedoeld om het gebruik van de regeling te beperken, worden gezien als onderdeel van handhaving. Dus geen verstrekking als dat ook niet noodzakelijk is.

Handhaving is in te delen in een aantal onderdelen:

- De poortwachtersrol wordt uitgevoerd aan het begin van het aanvraag proces, In dit proces staan 2 zaken centraal:
A- de rechtmatige beoordeling van de aanvraag, heeft de klant recht op de uitkering en onderzoek naar voorliggende voorzieningen.
B- afhankelijk van de positie van de klant op de arbeidsmarkt, wordt een snelle directe bemiddeling naar werk ingezet zodat de aanvraag niet meer nodig is.

Het resultaat in 2011 is dat hiervan ruim 50% van de mensen die komen vanuit het UWV geen bijstandsuitkering bij de gemeente aanvragen. In 2012, nu klanten direct naar de gemeente komen, wordt eerst door informatie verstrekking en een telefonische voor-intake 34,5% afgevangen.

- Een effectieve re-integratie,

Op alle leveringen en overeenkomsten zijn onze algemene inkoopvoorwaarden van toepassing (www.woerden.nl)

Datum: 23-08-12
Behandeld door: J. van Velzen
Onderwerp: Beantwoording artikel 40 vragen VVD, oneigenlijk gebruik bijstand Woerden

Dit wordt gerealiseerd door zo spoedig mogelijk nadat de klant zich gemeld heeft een klantbeeld te bepalen en activiteiten in te zetten gericht op ontwikkeling/werkaanvaarding. Bij dit onderdeel hoort ook sanctionering en opleggen van maatregelen, indien de klant niet meewerkt aan re-integratie.

- Handhaving bij lopende uitkeringen,

Hieronder worden activiteiten verstaan die gericht zijn op het heronderzoeken van de rechtmatige verstrekking van uitkeringen. Denk hierbij aan wijzigingen in de persoonlijke situatie, signalen van o.a. de belastingdienst, maar ook eigen onderzoek naar klantsituaties. Dit zijn over het algemeen activiteiten waarbij fraude (onbewust of bewust) geconstateerd kan worden.

- Fraude alertheid,

Hieronder wordt verstaan cultuur van de organisatie en de technische mogelijkheden om alert te zijn op mogelijke fraude. Dit zit verweven door het gehele werkproces van werk en inkomen.

NB: Terugvordering en verhaal zijn geen onderdeel van fraude en handhaving, maar zijn daar meer een gevolg van. Slechts een klein deel van de terugvorderingen heeft betrekking op fraude.

Beantwoording:

1. Is het college bekend met de conclusies uit het jaarverslag van de Inspectie SZW?

Het college heeft kennis genomen van de publicatie van de inspectie SZW: Jaarverslag 2011.

2. Herkent het college van de gemeente Woerden zich in het beeld dat de Inspectie schetst van gemeenten die onvoldoende handhavend optreden bij verschillende vormen van bijstandsfraude en oneigenlijk gebruik van de voorzieningen? Zo niet, waarom niet? Zo ja, hoe kan de gemeente haar rol hierin beter oppakken?

In het genoemde rapport staan verschillende bevindingen van de inspectie met betrekking tot de handhavende rol van gemeenten. Het rapport gaat over het jaar 2011.

Het college is zich ervan bewust dat Handhaving een belangrijk onderdeel is in de rechtmatige verstrekking WWB. Zoals bij de inleiding aangegeven omvat handhaving een aantal aspecten. Op al deze terreinen heeft de afdeling sociale zaken in 2012 extra activiteiten ingezet om handhaving praktisch in te vullen.

Een aantal voorbeelden:

Een actief re-integratiebeleid heeft een belangrijk preventief effect op handhaving. Om dit te realiseren, is een effectieve werkgeversbenadering nodig. Hiervoor werken we samen met De Sluis en participeren we in de regionale werkgroep arbeidsmarktbeleid. Door de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt te volgen en te analyseren zijn we steeds meer in staat te sturen op trends en ontwikkelingen en kunnen we het re-integratiebeleid daarop afstemmen. Hiermee wordt niet alleen de basis gelegd voor de toekomstige uitstroom, maar ook voor handhaving. Door uitkeringsgerechtigden naast het opleggen van de arbeidsverplichtingen snel een aanbod te doen voor werk of re-integratieactiviteiten, geef je hen geen ruimte om te frauderen. Ook geldt dat een adequaat re-integratieaanbod de bereidheid van klanten vergroot om hun verplichtingen na te komen. Het is makkelijker om mensen aan hun verplichtingen te houden als je ze wat te bieden hebt.

Middels de rapportages bent u in 2011 en 2012 geïnformeerd over de behaalde resultaten op gebied van het realiseren van de poortwachtersrol. In 2011 is bijvoorbeeld in het 4^e kwartaal 54 % van de aanvragen (na het traject binnen het UWV) tegengehouden en heeft niet geleid tot een Bijstandsaanvraag. In 2012 is de samenwerking met het UWV veranderd en heeft de afdeling werk en inkomen de aanvragen direct

Datum: 23-08-12
Behandeld door: J. van Velzen
Onderwerp: Beantwoording artikel 40 vragen VVD, oneigenlijk gebruik bijstand Woerden

opgepakt. Een goede informatieverstrekking in het voorproces heeft tot gevolg gehad dat er minder aanvragen werden ingediend. Van alle aanvragen heeft 34,5 % niet geleid tot een toekenning. De snelle directe bemiddeling als de klant zich voor een uitkering meldt, is opgezet in samenwerking met de Sluis en biedt de mogelijkheid om klanten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt snel naar werk te bemiddelen. Daarnaast is een traject voor niet gemotiveerde klanten en niet willers, die aan de kop van het proces een betaalde baan bij de Sluis aangeboden krijgen waardoor zij niet in de uitkering komen. Bij het weigeren van de baan is er geen recht op uitkering.

In samenwerking met de regionale sociale recherche zijn er vorig jaar en ook dit jaar onderzoeken geweest naar vermeende fraude. Verder is er dit jaar een sociaal rechercheur op basis van arbeidsintegratie voor 2 dagen actief binnen de afdeling. Naast de directe praktische ondersteuning heeft dit een flinke zet gegeven aan het fraude-bewustzijn van alle medewerkers.

Natuurlijk zijn verdere verbeteringen mogelijk en noodzakelijk. Daartoe zijn in het jaarplan van sociale zaken een aantal activiteiten en doelstellingen opgenomen die fraude alertheid en handhaving moeten versterken. Concreet: ontwikkelen en inrichten van fraude-risicoprofielen en -systemen.

3. Onderschrijft het college de mening van de VVD dat de gemeente Woerden zich geen bijstandsfraude en oneigenlijk gebruik van de bijstand kan veroorloven? Zo niet, waarom niet? Zo ja: wat doet het college om dit zo veel mogelijk te voorkomen?

Het college staat een streng maar rechtvaardig beleid voor: bijstandsfraude en oneigenlijk gebruik van de bijstand is strafbaar en kan dus niet getolereerd worden. Zoals bij de vorige vraag is aangegeven worden verschillende activiteiten ontplooid om te handhaven en fraude op te sporen. Daarnaast lopen verbeteringsacties ook aangegeven bij de beantwoording van vraag 2.

Om goed geïnformeerd te blijven over ontwikkelingen op gebied van handhaving en fraudepreventie wordt nauw contact onderhouden met RCF (Regionaal Centrum Fraudepreventie), RSR (Regionale Sociale Recherche). Middels verschillende publicaties, van o.a. RWI (Raad voor Werk en Inkomen) en SZW en worden wij geïnformeerd over trends en cijfers op gebied van handhaving.

4. Onderschrijft het college de conclusie van de Inspectie SZW in haar rapport dat bijstandsgerechtigden "meer dwang en drang (moeten) ervaren bij het zoeken naar werk"?

5. Hoe groot is de groep (aantal en percentage van het geheel) Woerdense, arbeidsgeschikte bijstandsgerechtigden die niet actief op zoek is naar werk?

6. Hoeveel arbeidsgeschikte bijstandsgerechtigden die een baan weigerden, weigerden te solliciteren of een sollicitatieprocedure moedwillig hebben gesaboteerd hebben het afgelopen jaar een maatregel gekregen (e.g. zijn gekort) op hun uitkering?

7. Hoeveel geld heeft de gemeente met deze maatregelen bespaard aan niet uitgekeerde bijstand?

8. Hoe groot is de groep (aantal en percentage van het geheel) Woerdense bijstandsgerechtigden die vrijgesteld zijn van een sollicitatieplicht?

De vragen 4, 5, 6, 7 en 8 worden hieronder gezamenlijk beantwoord. Voor de beantwoording worden de cijfers van 2011 gebruikt.

Datum: 23-08-12
Behandeld door: J. van Velzen
Onderwerp: Beantwoording artikel 40 vragen VVD, oneigenlijk gebruik bijstand Woerden

Het college is van mening dat van uitkeringsgerechtigden verwacht mag worden dat zij meedoen naar vermogen. In het traject naar werk wordt maatwerk geboden zodat de klant in staat wordt gesteld duurzaam op het eigen niveau aan het werk te gaan en te blijven. In dit traject zijn alle vormen van arbeid (betaald en onbetaald) passend. Indien de klant zich daaraan onttrekt heeft de afdeling sociale zaken voldoende maatregelen en sancties ter beschikking om de klant in houding en gedrag bij te sturen. Nogmaals: niet gemotiveerde klanten en niet willers krijgen aan de kop van het proces een betaalde baan bij de Sluis aangeboden waardoor zij niet in de uitkering komen. Bij het weigeren van de baan is er geen recht op uitkering.

Indien klanten niet meewerken aan het re-integratie proces dan is ge gemeente bevoegd sancties op te leggen. In het systeem van sociale zaken is het aantal maatregelen onderzocht over de periode 01-01-2011 t/m 31-12-2011. De resultaten:

Er zijn in 2011 op een klantenbestand van ongeveer 430 (bestand november 2011) **91 maatregelonderzoeken** uitgevoerd.

64 keer is afgezien van het opleggen van een maatregel omdat er bij nader inzien geen sprake was van verwijtbaar gedrag of omdat is volstaan met het geven van een waarschuwing.

27 keer is er een maatregel opgelegd met de volgende verdeling over de categorieën:

- 8 keer een korting van 5% gedurende 1 maand
- 2 keer een korting van 5% gedurende 2 maanden
- 1 keer een korting van 10% gedurende 1 maand
- 7 keer een korting van 20% gedurende 1 maand
- 4 keer een korting van 40% gedurende 1 maand
- 1 keer een korting van 40% gedurende 2 maanden
- 1 keer een korting van 100% gedurende 1 maand
- 2 keer een afwijkende korting gedurende 1 maand
- 1 keer een afwijkende korting gedurende 2 maanden

Een exacte berekening van de netto besparing uitkering is niet op korte termijn beschikbaar.

Het aantal klanten in het Woerdense bestand WWB 394

Het aantal klanten met een **volledige** vrijstelling van de arbeidsplicht 78
(Het aantal klanten met een **gedeeltelijke** vrijstelling is 75)

Uit de jaarrapportage 2011 blijkt ook dat ca. 50-75 klanten niet in een actief traject zaten.

Het aantal klanten in een actief re-/participatietraject 318

9. Wat zijn de criteria voor vrijstelling van sollicitatieplicht, en hoe zijn deze van toepassing op de Woerdense groep? Is het college tevreden over de medische advisering inzake vrijstellingen? Wordt er vooral gekeken naar de beperkingen, of juist ook naar de kansen van een persoon?

De criteria voor vrijstelling sollicitatieplicht voor Woerdense klanten, zijn opgenomen in de beleidsregel B030. Met betrekking tot ontheffing op medische gronden het volgende. Indien er bij het vaststellen van de diagnose/klantbeeld blijkt dat er sprake is of kan zijn van medische belemmeringen wordt via de klant contact gezocht met de behandelend specialist. Afhankelijk van de informatie uitwisseling kan de consulent re-integratie de klant een tijdelijke vrijstelling toekennen. Wil de behandelend specialist op basis van privacy redenen, geen informatie uitwisselen, dan wordt een arbeidsmedisch onderzoek aangevraagd. In de arbeidsmedische onderzoeken zowel als bij de beoordeling van het klantbeeld ligt de focus op de **mogelijkheden** van de klant en niet op de belemmeringen.

Datum: 23-08-12
Behandeld door: J. van Velzen
Onderwerp: Beantwoording artikel 40 vragen VVD, oneigenlijk gebruik bijstand Woerden

Alle vrijstellingen zijn tijdelijk tot maximaal 2 jaar. De meeste vrijstellingen zijn 6-12 maanden. Na de vrijstellingsperiode vindt er een herbeoordeling plaats.

10. Ziet het college het instellen van een tegenprestatie bij bijstand als een instroom beperkend middel wat zichzelf terugverdiend? Zo niet, waarom niet?

In de commissievergadering van 11 maart j.l. is op verzoek van de VVD een notitie van de gemeente Bodegraven/Reeuwijk over tegenprestatie besproken. Als college beoordelen we (overigens net als Bodegraven Reeuwijk in haar conclusie) de tegenprestatie niet als een aanvulling op het huidige aanbod van re-integratie mogelijkheden. Integendeel zelfs. Er kleven dusdanige risico's aan het opleggen van de tegenprestatie aan WWB uitkeringsgerechtigden dat de baten niet opwegen tegen de mogelijke voordelen.

Daarnaast is in het PHO van de IASZ in het voorjaar een notitie over tegenprestatie behandeld. In de behandeling hier is mede door de wethouders uit Montfoort en Oudewater besloten dat binnen het huidige re-integratie aanbod de tegenprestatie geen meerwaarde heeft.

De mogelijkheden van het vragen van een tegenprestatie zijn reeds geboden in de reguliere re-integratie instrumenten.

In bijlage 1 de notitie zoals ingebracht in het PHO IASZ, met daarin de voor en nadelen van het vragen van een tegenprestatie.

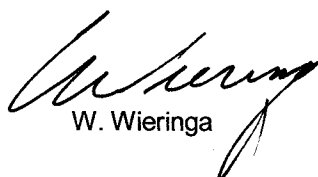
Tot zover de beantwoording van de ex artikel 40 vragen over de rechtmatige verstrekking van de WWB in Woerden.

Wij hopen u hiermee afdoende te hebben geïnformeerd.

Namens het College van burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

W. Wieringa

mr. H. W. Schmidt

NB : de beantwoording van deze vragen heeft een ambtelijke inzet gevergd van 16 uur